

Bruxelles, den 2. december 2025
(OR. en)

15814/25

CULT 139
CULT HERIT 26
AUDIO 122
RELEX 1542
COHOM 176
SOC 799
JEUN 242
DIGIT 251
RESUA 32
EDUC 467

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: delegationerne

Vedr.: Rådets konklusioner om kultur, kulturarv og audiovisuelle værkers strategiske rolle med hensyn til at opretholde europæiske værdier og demokratiets modstandsdygtighed

Vedlagt følger til delegationerne ovennævnte konklusioner godkendt af Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) på samlingen den 28. november 2025.

Udkast til Rådets konklusioner om kultur, kulturarv og audiovisuelle værkers strategiske rolle med hensyn til at opretholde europæiske værdier og demokratiets modstandsdygtighed

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM FØLGENDE:

1. Den Europæiske Union bygger på et fælles sæt værdier, som omfatter respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, retsstaten og respekt for menneskerettigheder, herunder rettighederne for personer, der tilhører mindretal¹.
2. Demokratiske samfund opretholdes gennem borgernes deltagelse og engagement, og i sådanne samfund beskyttes borgernes grundlæggende rettigheder, herunder ytringsfriheden.
3. Kulturens grundlæggende rolle er udtrykkeligt anerkendt i den primære EU-ret og i verdenserklæringen om menneskerettigheder², og deltagelse i samfundets kulturelle liv og adgang til kunsten kan spille en afgørende rolle med hensyn til at fremme fred.
4. Kultur, kulturarv og audiovisuelle værker³ har en iboende værdi og er også en grundlæggende kilde til social samhørighed og dialog, bl.a. ved at forstærke en oplevelse af fælles værdier og en følelse af at høre til.
5. Kultur og kulturarv er ikke kun kendetegnet ved mangfoldighed, men også ved en følelse af fællesskab, en fælles historie og en kollektiv erindring, som styrker bånd, gensidig forståelse og værdier i hele Europa.

¹ Artikel 2 i TEU.

² Navnlig artikel 3 i TEU og artikel 27 i FN's menneskerettighedserklæring.

³ De kulturelle og kreative sektorer er defineret i forordning (EU) 2021/818 af 20. maj 2021 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa (2021-2027) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1295/2013. Audiovisuelle værker omfatter navnlig spillefilm, TV-serier, dokumentarfilm, animation og videospil.

6. Borgeres deltagelse og aktive medborgerskab understøtter de europæiske værdier, og kultur og kulturarv spiller en aktiv og afgørende rolle i denne henseende, både gennem deres iboende værdi og som vigtige søjler i demokratiske samfund og EU-borgernes grundlæggende rettigheder,

SOM ANERKENDER FØLGENDE⁴:

7. Det Europæiske Råds strategiske dagsorden (2024-2029)⁵, som fastsætter prioriteten om at fremme kulturel mangfoldighed og kulturarv med henblik på at opretholde de europæiske værdier inden for EU i et frit og demokratisk Europa.
8. Rådets resolution om EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026⁶, som understreger den kulturelle mangfoldigheds afgørende rolle for fremme og beskyttelse af menneskerettighederne og en positiv samfundsmæssig ændring, og opfordrer til en indsats for at beskytte kulturarven.
9. Rådets konklusioner af 21. juni 2021, der fastlægger EU's tilgang til kulturarv i konflikter og kriser, og Rådets konklusioner af 21. maj 2014, der fremhæver kulturens og kulturarvens potentiale som en fælles strategisk ressource for udvikling af et samfund⁷.
10. Europa-Parlamentets beslutning af 20. oktober 2022 om kulturel solidaritet med Ukraine og en fælles beredskabsmekanisme til kulturel genopretning i Europa, som understreger behovet for støtte til og solidaritet med det kulturelle økosystem i Ukraine og betydningen af at støtte modstandsdygtigheden og genopretningen efter krisen af EU's kulturelle økosystem som helhed⁸,

⁴ Retsakter og politikdokumenter, der er relevante for disse konklusioner, er opført i bilaget.

⁵ EUCO 15/24, bilag.

⁶ Rådets resolution om EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026(EUT C 466 af 7.12.2022)

⁷ Jf. 9837/21 og 2014/C 183/08.

⁸ Jf. 2022/2759(RSP) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0374_DA.html.

SOM ANERKENDER FØLGENDE:

11. I den nuværende geopolitiske situation, der er præget af usikkerhed og mange trusler mod europæiske lande, kan vi ikke tage europæiske værdier, demokratier og levevis for givet, men skal aktivt forsvare, beskytte og fremme, hvad Europa står for.
12. Kultur er fortsat en hjørnesteen i de europæiske samfund, hvor europæerne sætter kultur øverst sammen med fælles værdier og historie, når de bliver spurgt om, hvad der fremmer en følelse af fællesskab⁹.
13. Kulturel og sproglig mangfoldighed og kulturarv er afgørende for at styrke den demokratiske modstandsdygtighed, deltagelse og engagement.
14. Kulturelle rettigheder er afgørende for et pluralistisk, inklusivt og demokratisk Europa. Deltagelse i kulturaktiviteter styrker demokratiet ved at åbne rum for alle mennesker og tilskynde til aktivt medborgerskab, opbygge tillid og fremme borgerlige og demokratiske værdier¹⁰. I den forbindelse er det nødvendigt med historiebevidsthedsaktiviteter og kritisk refleksion over Europas historiske erindring for at gøre borgerne og navnlig de unge bevidste om deres fælles historie og værdier som grundlaget for en fælles fremtid.
15. Deltagelse i kulturaktiviteter forbedrer også væsentligt både den individuelle og kollektive mentale sundhed og trivsel, hvilket resulterer i mere modstandsdygtige og fællesskabsorienterede samfund i lyset af den usikre situation og truslerne mod vores værdier.
16. Den Europæiske Kulturhovedstad og det europæiske kulturarvsmærke viser, hvordan borgernes kulturelle deltagelse og interaktion ændrer offentlige rum til mere levende og blomstrende fællesskaber og øger borgernes fællesskabsfølelse.

⁹ I Eurobarometers særnummer 562, der blev offentliggjort den 8. maj 2025, nævner EU-borgerne kultur, værdier og historie som de tre vigtigste faktorer, der giver den stærkeste følelse af fællesskab (29 % nævnte, at det først og fremmest er kultur, der skaber en følelse af fællesskab, og 26 % af svarpersonerne nævnte værdier som den dominerende faktor, mens 24 % pegede på historien som den primære faktor – jf. s. 18).

¹⁰ Culture and Democracy: the evidence – uafhængig rapport bestilt af og udarbejdet for Europa-Kommissionen, 2023.

17. Kulturinstitutioner og kulturrum såsom offentlige biblioteker er meget vigtige for at håndtere samfundsudfordringerne med at beskytte demokratiet ved at gøre medborgerne mere velinformerede og fremme læse- og skrivefærdigheder, borgerdeltagelse og social inklusion.
18. Kultur og audiovisuelle værker påvirker normer og holdninger blandt borgerne, herunder børn og unge. I den forbindelse er adgang til mediekundskab og mangfoldigt flersproget kvalitetsindhold særlig vigtigt.
19. Kultur, kulturarv og audiovisuelle værker kan bidrage til europæiske værdier og demokratisk modstandsdygtighed og fredsopbygning og udgøre et forum for demokratisk debat og borgerdeltagelse, hvis de er baseret på kunstnerisk frihed, kulturel og sproglig mangfoldighed og ytringsfrihed.
20. Kulturens og kulturarvens rolle med hensyn til at fremme demokratiske samfund på en troværdig og mangfoldig måde er også kernen i EU's internationale kulturelle forbindelser og partnerskaber, da EU's kulturelle mangfoldighed beriger og beriges af kulturelle input fra andre dele af Europa og verden. Interkulturel dialog styrker den sociale samhørighed og deltagelse.
21. Beskyttelse af kulturarven er en global udfordring. Ikke kun krig og andre forsætlige handlinger, men også kriser og konflikter kan føre til tab af kulturarv, ikke kun i form af ødelæggelse, men også gennem plyndringer. Med den ulovlige handel med kulturgenstande fastholdes fratagelsen af en kulturel identitet, hvilket er forbundet med tabet af kulturarv i de respektive oprindelsesstater og -samfund. I den forbindelse kan internationalt samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af plyndringer og ulovlig handel samt beskyttelse og genoprettelse af kulturarven bidrage til fred på lang sigt ved at styrke fælles arv, kulturel identitet, tillid og en fælles historie.

22. Kulturel identitet bliver forsætligt udset som mål, enten i forbindelse med fysiske – herunder militære – trusler, hybride trusler eller desinformation, som er blevet en stadig mere fremtrædende del af politiske og militære strategier, både i fredstid og under konflikter.
23. Den bevidste fysiske ødelæggelse af kultursteder i Ukraine og falske fortællinger om Ukraine udgør fortsat en alvorlig trussel mod den ukrainske identitet og kulturarv i Ukraine,

SER MED TILFREDSHED PÅ:

24. foranstaltninger og initiativer truffet af EU og dets medlemsstater for at fremme kulturel mangfoldighed og beskytte den europæiske kulturarv og samtidig øge bevidstheden om kultur, kulturarv og audiovisuelle værkers strategiske betydning med henblik på at opbygge demokratisk modstandsdygtighed,

OPFORDRER MEDLEMSSTATERNE TIL PÅ DE RELEVANTE NIVEAUER:

25. at træffe de nødvendige foranstaltninger for at beskytte værdier, identitet og kollektiv erindring ved at fremme kultur i alle dens former og beskytte Europas kulturarv
26. at anerkende, at kulturel modstandsdygtighed forudsætter et stærkt og levende civilsamfund, et råderum for civilsamfundet og deltagelse baseret på respekt for kulturel og sproglig mangfoldighed og kunstnerisk frihed
27. at overveje, hvordan man yderligere kan fremme adgangen til, opdagelsen og genanvendelsen af europæisk flersproget indhold, herunder digitalt kulturarvsindhold¹¹, blandt borgerne, herunder børn og unge, samtidig med at mindreårige sikres omfattende beskyttelse

¹¹ F.eks. via Europeana-portalen og det fælles europæiske dataområde for kulturarv.

28. fortsat at fremme borgernes adgang til og deltagelse i kulturaktiviteter og dermed styrke demokratisk deltagelse og engagement på individuelt plan og fællesskabsplan
29. fortsat at styrke kulturinstitutionernes uundværlige rolle med hensyn til at give adgang til viden, information og oplevelser og være et forum for kritisk tænkning og dialog
30. fortsat at integrere kultur og kulturel infrastruktur (f.eks. arkiver, biblioteker, depoter, museer, biografer, bygninger, herunder religiøse bygninger, monumenter og rum) i kriseberedskabsplanlægningen med hensyn til bl.a. sikkerhedstrusler, f.eks. gennem forsvarssystemer, evakueringsplaner, risikovurdering og -kortlægning, beredskabsplanlægning eller dokumentation og digitalisering og digital bevarelse af kulturarven med henblik på restaurering i tilfælde af skader, idet der tages hensyn til arkæologiske områders sårbarhed,

OPFORDERER MEDLEMSSTATERNE OG EUROPA-KOMMISSIONEN TIL UNDER
OVERHOLDELSE AF NÆRHEDSPRINCIPPET INDEN FOR DERES RESPEKTIVE
KOMPETENCEOMRÅDER OG PÅ DE RELEVANTE NIVEAUER:

31. at fremme udviklingen af viden og forskning og fortsat fremme standarder og færdigheder samt eventuelle grænseoverskridende samarbejds mekanismer til beskyttelse, sikring og digital bevarelse af kultur og kulturarv med henblik på at øge kriseberedskabet og modstandsdygtigheden i medlemsstaterne
32. fortsat at beskytte og fremme kunstnerisk frihed og kulturel mangfoldighed som led i støtten til kultur, kulturarv og audiovisuelle værker
33. fortsat at støtte kunstnere og kulturelle og kreative fagfolk og deres betydning for modstandsdygtighed
34. at overveje at tilskynde til initiativer, der fremhæver, hvordan kultur, kulturarv og audiovisuelle værker, såsom film, afspejler fælles værdier og en fælles fortid og således er med til at værne om europæiske værdier og demokratisk modstandsdygtighed i fremtiden
35. at overveje at tilskynde til initiativer, der øger forståelsen af den væsentlige rolle, som kulturel mangfoldighed, arv og kulturelle rettigheder har med hensyn til at fremme samhørighed, identitet og modstandsdygtighed i samfund
36. at fortsætte bestræbelserne på at beskytte og fremme kulturelle rettigheder og kulturel mangfoldighed med og gennem internationale organisationer såsom Europarådet og UNESCO
37. at overveje at tilskynde til initiativer, der fremmer internationale kulturelle forbindelser og interkulturel dialog mellem EU og dets medlemsstater i samarbejde med internationale partnere såsom Europarådet og UNESCO
38. fortsat at yde bistand til institutioner og organisationer, der er med til at støtte kunstnere fra Ukraine og/eller beskytte og genoprette kultur og kulturarv i Ukraine, navnlig skades- og risikovurdering og planlægning af tidlig tilbagelevering, bl.a. gennem samarbejde i multilaterale fora,

OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL:

39. at overveje oplysningsaktiviteter med fokus på kulturens, den kulturelle og sproglige mangfoldigheds og kulturarvens rolle med hensyn til at værne om fælles værdier og demokratisk modstandsdygtighed i Europa, herunder i forbindelse med det nye europæiske Bauhaus-initiativ og i gennemførelsen af det kommende kulturkompass-initiativ, der skal styre og udnytte kulturens mange dimensioner
 40. med fuld respekt for kunstnerisk frihed og uden at gribe ind i indholdet at inkludere fremme af fælles værdier og demokratisk modstandsdygtighed i forbindelse med initiativer til støtte for kultur, kulturarv og audiovisuelle værker.
-

Henvisninger

Følgende retsakter og politikdokumenter er relevante for disse rådskonklusioner:

- *EU-traktaterne*
 - Traktat om Den Europæiske Union (konsolideret udgave 2016) (EUT C 202 af 7.6.2016)
 - Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (2012/C 326/02)
- *Det Europæiske Råd*
 - Det Europæiske Råds konklusioner af 27. juni 2024 (EUCO 15/24)
- *Rådet for Den Europæiske Union*
 - Rådets konklusioner om en EU-tilgang til kulturarv i konflikter og kriser (dok. 9837/21)
 - Rådets konklusioner om kulturarv som en strategisk ressource i et bæredygtigt Europa (EUT C 183 af 14.6.2014)
 - Rådets resolution om EU's arbejdsplan på kulturområdet 2023-2026 (EUT C 466 af 7.12.2022)
 - Rådets konklusioner om forbedring og fremme af adgang til kultur (EUT C 7446, 13.12.2024)
 - Rådets konklusioner om støtte til unge kunstnere og kulturelle og kreative professionelle i begyndelsen af deres karriere (EUT C 3165, 4.6.2025)

- *Europa-Kommissionen*
 - Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om handlingsplanen for europæisk demokrati (COM/2020/790)
 - Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur, ECORYS og Hammonds, W., Culture and democracy, the evidence – How citizens' participation in cultural activities enhances civic engagement, democracy and social cohesion – Lessons from international research, 2023
 - Europa-Kommissionen: Generaldirektoratet for Uddannelse, Unge, Idræt og Kultur, anbefalinger fra den af Kommissionen ledede ekspertgruppe for beskyttelse af kulturarven i Ukraine, 2024
 - Europa-Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om EU-strategien for en beredskabsunion (JOIN(2025) 130)
 - Kommissionens henstilling (EU) 2021/1970 af 10. november 2021 om et fælles europæisk dataområde for kulturarv [EUR-Lex - 32021H1970 - EN - EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2021/1970/oj/eng)
<https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2021/1970/oj/eng>.
 - Eurobarometer særnummer 562, Europeans' attitudes towards culture, Eurobarometerrapport, februar-marts 2025, efter anmodning fra Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur (GD EAC) og koordineret af Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Kommunikation (GD COMM)

- *Europa-Parlamentet og Rådet*
 - Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1194/2011/EU af 16. november 2011 om oprettelse af et EU-tiltag vedrørende det europæiske kulturarvsmærke (EUT L 303 af 22.11.2011, s. 1)
 - Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU af 16. april 2014 om en EU-aktion vedrørende Den Europæiske Kulturhovedstad 2020-2033 og om ophævelse af afgørelse nr. 1622/2006/EF (EUT L 132 af 3.5.2014, s. 1)
 - Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/818 af 20. maj 2021 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa (2021-2027) og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1295/2013 (EUT L 189 af 28.5.2021, s. 34)
- *Europa-Parlamentet*
 - Europa-Parlamentets beslutning af 19. september 2019 om betydningen af europæisk historiebevidsthed for Europas fremtid (2019/2819(RSP))
 - Europa-Parlamentets beslutning af 14. december 2022 om gennemførelsen af den nye europæiske kulturdagsorden og EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser (2022/2047(INI))
 - Europa-Parlamentets rapport om gennemførelsen af den nye europæiske kulturdagsorden og EU-strategien for internationale kulturelle forbindelser (2022/2047(INI))
 - Europa-Parlamentets beslutning af 20. oktober 2022 om kulturel solidaritet med Ukraine og en fælles beredskabsmekanisme til kulturel genopretning i Europa (2022/2759(RSP))
- *Europarådet*
 - Europarådets rammekonvention om kulturarvens værdi for samfundet (Farøkonventionen, 2005)

- *De Forenede Nationer*
 - FN's menneskerettighedserklæring (1948)
 - Den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (1966)
 - FN's pagt for fremtiden, der blev vedtaget på FN's topmøde om fremtiden (den 22.-23. september 2024 i New York)

- *UNESCO*
 - UNESCO's konvention af 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt
 - UNESCO's konvention af 1972 om beskyttelse af verdens kultur- og naturarv
 - UNESCO's konvention af 2001 om beskyttelse af undervandskulturarven
 - UNESCO's konvention af 2003 til beskyttelse af den immaterielle kulturarv
 - UNESCO's konvention af 2005 om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed
 - UNESCO's verdenskonference om kulturpolitik og bæredygtig udvikling – MONDIACULT 2022: <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-world-conference-cultural-policies-and-sustainable-development-mondiacult-2022>
 - UNESCO's verdenskonference om kulturpolitik og bæredygtig udvikling – MONDIACULT 2025 slutdokument og kulturministerens tilsagn: https://www.unesco.org/sites/default/files/medias/fichiers/2025/09/EN_MONDIACULT_Outcome_Document%20Final%2027.09.25.pdf?hub=171169

- *Andre*
 - Porto Santo-chartret, 2021, Porto Santo Charter: Culture and the Promotion of Democracy: Towards a European Cultural Citizenship and The Young People's Addendum to the Porto Santo Charter (2025)
 - Cácereserklæringen fra EU's kulturministre, den 25.-26. september 2023, under det spanske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union
 - Niinistö, S. (2024). Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readines.
-